

ret klækkelig Fordel derved, vi lade os dog ikke derfor afholde fra at iværksætte den i og for sig velbegrundede Reform. Naar man erkender, at Tiendebyrden hviler ubillig paa en Del af Landbruget, og at der er Grund til at søge denne Ubillighed fjernet, kan det kun ske paa den Maade, at Reformen kommer de forhaandenværende Besiddere til gode. Vil man øve Ret mod Landbruget enten ved denne eller andre Reformers af de paa Jorden hvilende Byrder, maa det nødvendigvis blive til Fordel for de paagældende Besiddere. Man kan nok i Tanken, rent abstrakt, skelne imellem Landbruget og de Personer, som drive det, men praktisk taget vil Landbruget sige: Indbegrebet af de Personer, der til enhver given Tid øve Landbrug. Jeg finder derfor ikke, at den Indvending, at Statshjælp til Aflysning af Tienden vil medføre, at der bliver ydet Gaver til tilfældige Ejendomsbesiddere, med Føje kan gøres gældende mod det foreliggende Forslag. Var den rigtig, maatte vi ogsaa lade Skatte-reformerne hvile og blive ved det bestaaende.

Jeg forstaaer jo nok den Betragtning-maade, som jeg her har søgt at imødegaa, da jeg selv i tidligere Tid har været ikke saa lidt inde paa den. Man siger, at Jurister, i Særdeleshed de positive Jurister, der leve i stadig Omgang med de givne Retsregler, fyldes af Kærlighed til alt det bestaaende. For en rigtig positiv Jurist er alt det, der bestaar, i Grunden saare godt. Systemet er fortræffeligt, hvorfor saa ændre det? Har der været noget galt i Tidernes Morgen, er det efterhaanden blevet jævnet ud. Om en for længst afdød bekendt Politiker, en ndmærket Jurist og i øvrigt Hædersmand i alle Maader, berettes der følgende: Han blev som ung Mand sat ind i den af Christian VIII. nyprettede Kriminal- og Politiret, der blandt andet havde det Hverv at dømme de oppositionelle Redaktører. Datidens Presselovgivning var meget udviklet, men denne unge Assessor var et godt Hoved og en arbejdsom Mand, og han satte sig grundig ind i Lovgivningens Bestemmelser og røgtede sit Hverv derefter. Saa udkom der efter Tronskiftet en Forordning af Kong Frederik VII., hvorved alle de Presselove,

der vare givne siden den gamle Trykke-frihedsforordning af 27de September 1799, bleve ophævede. Der berettes nu, at da Meddelelsen herom blev bragt til hin udmærkede Jurist, saa udbød han: „Ak, hvad har man saa for alt, hvad man har lært!“ Jeg kan forstaa denne Mand. Naar man møjsommeligt har sat sig ind i alle de gamle Tiendebestemmelser, naar man har samlet sammen alle Love og Forordninger om denne Materie, alle Kancelliskrivelser og Ministerskrivelser, Domme og Kendelser, ja maaske Rigsdagsforhandlingerne med, og der saa kommer en Lov, som stryger Tienden — hvad har man saa for sit møjsommelige Arbejde? Men jeg tror, at der her gælder, hvad der gælder paa flere andre Omraader, at man under Hensyn til Udviklingens Krav skal nu og da revidere sine Begreber for at kunne se og dømme uhildet. Gør man det, er det min Tro, at man da ogsaa vil komme til Erkendelse af, at det er uheldigt for et Samfund, at der vedblivende i store Kredse af Befolkningen findes en levende Følelse af, at der stadig øves Uret imod den i Kraft af forældede Bestemmelser fra Fortiden.

Jeg har hermed søgt at begrunde min Afstemning for det foreliggende Lovforslag. Jeg vilde ønske, at det paa sin videre Gang maatte møde Velvilje, at der maatte blive set paa det med uhildede Øjne, og at det maatte blive gjort til Genstand for alvorlig Overvejelse. Jeg tror, det vilde være nyttigt, om man gjorde sig det klart, navnlig i begge Rigsdagens Ting, at vi ikke vedblivende kunne bevare de overleverede, uretfærdige Skatteforhold. Hvad der her begæres, er formentlig ikke overdrevent. Fortsat Modstand vil let føre til, at Kravene vokse. Jeg vil tilføje her, at jeg for min Del ikke vilde finde det urimeligt, at vi, naar vi havde afløst Tienden ved Hjælp af et Statstilskud, derefter gik til en delvis Afskrivning af de gamle Hartkornsskatter. Jeg tror, man vilde tjene Samfundet og sig selv bedst ved resolut at tage fat paa Løsningen af disse Opgaver, fremfor Aar efter Aar at spille Tiden med resultatløse Diskussioner derom.

Jeg vil hermed anbefale saa mange, som lægge Vægt paa min Mening om denne